

HØRING – UTKAST TIL NY BASISFORORDNING OM ALKOHOLSTERKE DRIKKER

På vegne av Landbruks- og matdepartementet sender Mattilsynet EU Kommisjonens utkast til ny basisforordning om alkoholsterke drikker på høring. Høringen gjelder også senere gjennomføring i norsk rett av den nye forordningen, ved endring i forskrift 11. oktober 2006 nr. 1148 om alkoholsterke og aromatiserte drikker mv. Vi vil derfor bare sende den endelige og fastsatte forordningen på ny høring hvis det blir gjort vesentlige endringer sammenliknet med EU Kommisjonens utkast.

Innhold

Forordningen skal oppheve og erstatte den per i dag gjeldende basisforordningen om alkoholsterke drikker (forordning (EF) nr. 110/2008). Forordning (EF) nr. 110/2008 er med enkelte tilpasninger tatt inn i EØS-avtaleverket og gjennomført i norsk rett i forskrift om alkoholsterke og aromatiserte drikker mv.

Hovedformålet med den nye forordningen er å tilpasse bestemmelsene om EU Kommisjonens fullmakter og kompetanse til bestemmelsene i Lisboa-traktaten om «delegated acts» og «implementing acts». Bestemmelsene i den nye forordningen er også modernisert i tråd med retningslinjene for bedre lovgivningspraksis («better regulation»). Den nye forordningen inneholder derfor få materielle endringer sammenliknet med bestemmelsene i forordning (EF) nr. 110/2008. Den nye forordningen omtales i EU derfor bare som en såkalt «recast» av forordning (EF) nr. 110/2008, og det er derfor heller ikke utført en egen konsekvensvurdering i denne sammenheng.

Eksempler på viktige endringer:

- De detaljerte bestemmelsene om sammensatte betegnelser og henvisninger, som per i dag framgår av gjennomføringsforordning (EU) nr. 716/2013, er nå tatt inn i artikkel 9 den nye basisforordningen.
- I artikkel 12 nr. 1 er det innført en ny bestemmelse om at det i tilfeller der det er gitt opplysninger om opprinnelsen til en alkoholsterk drikk, skal dette gjøres i samsvar med bestemmelsene om hva som skal regnes som opprinnelsesstat eller opprinnelsesterritorium etter artikkel 60 i forordning (EU) nr. 952/2013 (EUs tolltariff). Videre framgår det av artikkel

12 nr. 2 at alkoholsterke drikker er unntatt fra kravet om opprinnelsesmerking av ingredienser.

- Bestemmelsene om prosedyrer for søknader, endringer, registrering, innsigelser og oppheving av beskyttede geografiske betegnelser på alkoholsterke drikker, er i kapittel III i den nye forordningen bygget opp på tilsvarende måte som bestemmelsene som regulerer dette for øvrige næringsmidler i EU i forordning (EU) nr. 1151/2012 (ikke EØS) med tilhørende gjennomføringsrettsakter. Beskyttelse av geografiske betegnelser på alkoholsterke drikker skal imidlertid fortsatt være en særskilt ordning, med vekt på de forholdene som er spesielle for alkoholsterke drikker.
- Det framgår av artikkel 30 i den nye forordningen, at EU Kommisjonen skal etablere et eget, nytt elektronisk register som skal inneholde de geografiske betegnelsene på alkoholsterke drikker som til enhver tid er beskyttet i EU. Per i dag inneholder vedlegg III i forordning (EF) nr. 110/2008 listen over de beskyttede geografiske betegnelsene på alkoholsterke drikker i EU. På grunn av etableringen av det nye elektroniske registeret, inneholder ikke den nye forordningen et vedlegg som tilsvarer vedlegg III i forordning (EF) nr. 110/2008. Det er allerede etablert tre tilsvarende elektroniske registre i EU, som inneholder de betegnelsene som til enhver tid er beskyttet for henholdsvis vin etter forordning (EU) nr. 1308/2013 (EØS), aromatiserte vinprodukter etter forordning (EU) nr. 251/2014 (EØS) og øvrige næringsmidler etter forordning (EU) nr. 1151/2012 (ikke EØS).

Konsekvensvurdering

Ettersom den nye forordningen om alkoholsterke drikker inneholder få materielle endringer sammenliknet med forordning (EF) nr. 110/2008, som allerede er tatt inn i EØS-avtaleverket og gjennomført i norsk rett, legger vi til grunn at den nye forordningen i utgangspunktet ikke vil medføre økonomiske, administrative eller andre konsekvenser av betydning verken for virksomhetene, myndighetene eller samfunnet for øvrig.

Vi mener imidlertid at de nye bestemmelsene i kapittel III om kravene og prosedyrene for beskyttelse av geografiske betegnelser på alkoholsterke drikker, kan medføre visse økonomiske og administrative konsekvenser for myndighetene sammenliknet med de bestemmelsene om dette som gjelder per i dag etter forordning (EF) nr. 110/2008. Årsaken til dette er at den nye forordningen inneholder mer omfattende og detaljerte prosedyrer for hvordan både medlemsstatene og EU Kommisjonen skal håndtere søknader om beskyttelse av geografiske betegnelser på alkoholsterke drikker. Blant annet inneholder den nye forordningen i artikkel 21 nr. 3 og 4 krav om at den medlemsstaten som mottar søknaden, skal vurdere om søknaden er gyldig, gjennomføre en nasjonal "høring" av søknaden med muligheter for innsigelser og ta stilling til eventuelle innsigelser. Dersom medlemsstaten mener at vilkårene for beskyttelse av betegnelsen er oppfylt, kan ("may" ikke "shall") den fatte en positiv avgjørelse og sende en søknad til Kommisjonen. Medlemsstatens positive avgjørelse skal gjøres offentlig tilgjengelig og enhver som har en legitim interesse av det skal kunne klage på avgjørelsen. Medlemsstaten skal også publisere produktspesifikasjonen som den positive avgjørelsen er basert på, elektronisk. Den nye forordningen inneholder også mer konkrete og tydelige bestemmelser om medlemsstatenes verifikasjon av samsvar med produktspesifikasjonen for beskyttede geografiske betegnelser (artikkel 35), overvåkning av bruken av beskyttede geografiske betegnelser (artikkel 36) og prosedyrene og kravene, planleggingen og rapporteringen av kontrollaktiviteter relatert til beskyttede geografiske betegnelser (artikkel 37) i tillegg til bestemmelsene om kontroll med alkoholsterke drikker mer generelt (artikkel 40). Eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser avhenger i stor grad av hvor mange nye søknader om beskyttelse av "norske" geografiske betegnelser på alkoholsterke drikker som vi mottar. Det er derfor vanskelig å si noe mer konkret om dette nå. Vi forventer imidlertid ikke at det vil komme et stort antall nye "norske" søknader.

Nærmere om utkastet til endringsforskrift

Endringsforskriften som skal gjennomføre den nye basisforordningen om alkoholsterke drikker i norsk rett, skal fastsettes av Landbruks- og matdepartementet med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd om produktgodkjenning, innhold, sammensetning og kvalitet, § 10 annet ledd om merking, presentasjon og reklame og § 30 første ledd om beskyttede betegnelser, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

Den nye basisforordningen om alkoholsterke drikker vil bli gjennomført i norsk rett som sådan, ved endring i § 2 i forskrift om alkoholsterke og aromatiserte drikker mv. En delvis EØS-tilpasset, uoffisiell norsk oversettelse av den nye basisforordningen om alkoholsterke drikker, vil ved fastsettelse av endringsforskriften bli lagt til i forskrift om alkoholsterke og aromatiserte drikker mv. som såkalt "hjelpetekst".

Vi kan ikke se at det er nødvendig å legge ved et konkret utkast til endringsforskrift i denne sammenheng, utover forklaringen i de to avsnittene ovenfor.

Høringen

Høringssvar sendes inn via [lenke på Mattilsynets nettsider](#). Høringssvarene vil bli lagt ut på samme sted.

Høringsfrist: 19. mai 2017.

Med hilsen

Merethe Steen
seksjonssjef merking og kvalitet

Vedlegg:

Utkast til ny basisforordning om alkoholsterke drikker på engelsk

Utkast til ny basisforordning om alkoholsterke drikker på dansk